

NAPREJ

Glasi Socialistične stranke Jugoslavije.

I. MEZNARIČ, vojni invalid:

K občnemu zboru izvršilnega odbora udruženja vojnih invalidov v Ljubljani.

Kakor vsako leto, tako se tudi to leto sestanejo delegati invalidske organizacije v Sloveniji k rednemu občnemu zboru svojega izvršilnega odbora, da tam sklepajo o svoji organizaciji.

Do danes smo posvečali posebno pažnjo in pozornost invalidskemu stanu, ter mu s stvarno kritiko hoteli dati moralno podporo za trezen razvoj k zmagi. Žal, da je velika večina najbolj trpečega odstotka našega naroda ostala za naša prizadevanja gluha in slepa za vse, kar bi ji sicer moralo biti sveto. Imperialistični in nacionalni duhovi so dobesedno razrušili tla organizacije in brez vsakega čuta odgovornosti so demoralizirali mnoge vojne žrtve tako, da so ostale povečini nezavedne in brez vsakega občutka za dogodke, ki se okrog njih gode. Torej tudi ta del naroda je ostal, kljub dobri volji nekaterih funkcionarjev — ki so pa slamčica proti orkansnemu navalu imperializma — v lastni organizaciji desorientiran in desorientiran, ker vera v organizacijo, ki je brez načel, taktike in kulturnega učitelja, je in ostane brez vsake izvršilne moči. Organizacija brez načel, ni znala privedi vojnih žrtev do spoznanja, da bodo morale same provzročiti revolucijo svojega stanovskega vprašanja, brez katere ni in niti ne bo rešitve. Socialno-zakonodajni problemi, ki bi se pri invalid-

skem vprašanju ravno morali razširiti na vse naše javno življenje, ostajajo samo pobožna želja človeka, ki ima o socialni zakonodaji sploh kaj zmisla, ostali pa, in sicer ravno oni, ki so je najbolj potrebni, o njih nič ne vedo.

Vprašanje preprečevanja vojn in njih posledic je posebno poglavje, o katerem jugoslovanske invalidske organizacije iz nacionalne oportunitete ne marajo slišati — na drugi strani se pa jeze, da njih nacionalna oportuniteta ne zadene pri merodajnih mestih na potrebne koncesije.

Individualizem vojnih žrtev in oporunizem vojštanikov, omogoča tak ustroj organizacij, katere pa niso kos izvršiti ono, kar bi v resnici morale. V sedanjem družabnem redu so take organizacije samo voda na mlin družbi, ki vlada. To pomeni rakovo pot in da bo invalidsko vprašanje rešeno, ko bodo pomrli vsi invalidi iz zadnje svetovne vojne. Današnji načrt invalidskega zakona, za katero obliko in njegovo vsebino so se posebno nehale kot slamčica rahle organizacije, je projekt današnje družbe, za bodoče invalide je brezpomemben, ker ne bodo imeli več nobene ingerence ali izpremenjevalne moči. Torej naša generacija pravi pravi peklen bodoči generaciji. Za ta dejanja je odgovorna današnja družba

Izhaja razen pondeljka in dneva po prazniku vsak dan.

Uredništvo in upravnništvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6-I.

Naslov za dopise: Ljubljana pošt. pred. 168. Tel. int. št. 312. Ček. rač. št. 11.959.

Štane mesečno 15 Din, za inozemstvo 25 Din. Oglasi: prostor 1 × 55 mm 1 Din.

Dopise frankirajte in podpisujte, sicer se ne priobčijo. Rokopisi se ne vračajo.

Reklamacije za list so poštne proste.

predvsem na vojne žrtve, ki so jih direktno in indirektno podpirale. Bodočnost vam bo pokazala!

Peklenko prebrisane metode za kulturno vzgojo vojnih žrtev najdeš v organizacijskem listu »Vojni invalid«, kjer je lahko mogoče zmešati pojme neukim žrtvam, da postanejo povsem nesposobne za vsak resnejši nastop. Jezi naj se na to kritiko prav nič, ker sem si svest, da je dolžnost vsakogar, povedati narodu ono, kar je — čeprav to temu ali onemu ni všeč. — Vsi in če trpimo, imamo vse pravice obrniti našo najostrejšo ost proti metodam, ki ustvarjajo in goje trpljenje na račun trpečih.

Utihotapljanje konservativnih načel v organizacijo je skrajno neokusno, ker s takim delovanjem se samo preprečuje naravni razvoj. Organizacija, ki vegetira in ne mara zanesti med narod in svoje članke luč resnice, je že kot taka obsojena, če ne takoj, pa po preteku neke dobe na smrt.

Izvršilni odbor je ozek krog, ki hipnotizira širokega, ta pa ljudsko plast. Ker ni demokratičen, mu sledi napaka za napako. Pogled v državno invalidsko organizacijo nam zadostuje, ker smo se takoj prepričali, da je tu odločal samo ožji krog. Vede ali nevede se je delal greh in posledice se bodo pokazale. Vzbudili se bodo tedaj spomini na naše kritike, o katerih neka posebna družba meni, da so za sedanje tako krasne in ugodne razmere ne potrebne.

Čitajte Cankarja!

II.

Proletarec pa nima domovine. Kako more Cankar kot proletarec tako lepo misliti, čutiti in delati za domovino?

Zato, ker Cankarju domovina ni bila tista megla, za katero se skrivajo umazane kupčije, zato ker Cankarju slovenščina ni bila past za slovensko govoreče ljudi. Domovina pomeni pri Cankarju pravi njegov dom, dom njegovih trpečih bratov, ki iščejo ž njim vred solnce, čeprav žive globoko v dolini, v globeli, kamor nikdar ne posije solnce. Cankar ve, da bo tudi tem proletarcem zasijalo, če se dvignejo iz globeli višje k njemu. Zato jih kliče iz temne globeli, zato jih zbujajo iz spanja in jim kaže pot rešitve. Solnce ima človek v sebi, le zatajiti ga ne sme. Negovati mora njegove žarke, čeprav jih je še tako malo — kolikor toliko jih je pa tudi v najgloblji globeli.

Solčni žarki so misli. Tudi najbednejši proletarci jih imajo, le izkorišče-

valci njihovi so jih zakopali v hlapčevsko trpljenje, v hlapčevsko ponižnost in v hlapčevski obup. Hlapčevske misli niso več misli, samo prošnje so, udane prošnje, naj bič ne udarja tako močno, ali pa še udanejšje prošnje, naj ljubi Bog pomaga prenašati te udarce udano, da bo vsaj po smrti življenje lepše.

Ker Cankar ve, da se dajo te hlapčevske misli izpremeniti v svobodne misli samo z lastnim naporom teh hlapcev, zato piše tako, kakor piše. Pove samo tisto, kar mora, pove tako, da nihče ne razume, če ne zna brati svojih žarkov, če ne zna osvetliti Cankarjevih besed z lastno lučjo svojih misli.

Če torej Cankarja ne razumeš, ni kriv tega Cankar, temveč ti, ti sam. Bos si, vaje nisi dobrih, močnih čevljev, pa hodiš nerodno v njih. Zato se jih braniš, ne zato, ker so slabo narejeni! Potrudi se! Obuj jih najprej za doma, za pol ure. Drugič pojde že za celo uro, končno boš hodil ves dan v njih in prijetno ti bo!

V domovini je bilo nekdanje toplo poletje. Takrat ni bilo treba čevljev niko-

mur, bos si hodili vsi, gospodarji in hlapci. Toda gospodarji so se polakomili polja in gozda, pregnali so male kmete in obrtnike in z nakupljenimi bogastvi so zgradili velikanska podjetja, kamor so spravili vso toploto. Nastala je zima. Vsem je zdaj treba čevljev, gorje mu, kdor hodi bos!

Gospodarji so takoj začeli nositi čevlje, tuje čevlje iz žameta in mehkega usnja. Če so jih vsak teden par raztrgali, nič ne de, kupili so si novih, saj plačali so hlapci s svojim delom! Hlapci pa takih čevljev niso mogli nositi — v celem letu bi si komaj zaslužili za en par, treba bi jih bilo pa 52 parov na leto, še več, ker hlapci morajo delati na trdi zemlji, ne sedeti v kočijah in stopati po mehkih preprogah.

Zato je začel Cankar delati poštene trdne čevlje, ki so porabni za trdo življenje. Če je tvoja noga razhojena, če je od ostrega kamenja ranjena in razorana, če je od ozeblin zabuhla — gotovo te boli, če obuješ take čevlje. Toda veruj Cankarju, da je to le v začetku težko! Veruj

18. marca vsi na volišče! Naši skrinjici na Kranjskem in Štajerskem sta 8.!

Ožji krog zapira oči in pljuje resnici, to je trpljenju vojnih žrtev v obraz, istočasno jim pa daje prav očetovske nasvete za dobro stvar.

Delegati!

Vi nosite soodgovornost in bič masečevanja vas bo tepel v vašem življenju v obraz, če dovolite še nadalje voditi in ustvarjati organizacijo brez načel. Položite temelj razrednosti. Samo dvojna pota so vam odprta. Ali za kapitalizem ali pa za izmzgano armado trpečega ljudstva.

Ena žrtev je padla. Naš dragi tovariš Cvitaš v Zagrebu je moral poginiti in njegova kri naj vas opominja na vaše dolžnosti, ki ste jih dolžni izvršiti napram narodu, ker sicer vas bodo iznenadile še neštete žrtve. Če jih ne zna preprečiti državna oblast, preprečite jih vi!

Ne psuj državo, ona ni kriva, temveč sistem. Če to spoznaš, postavi si razredno načelo — boj imperialističnemu molohu — boj sistemu, ki vlada na škodo naroda.

To je moje svarilo, ki sem vam ga bit dolžan za vaš občni zbor podati. Od srca bi želel povedati ga ustno na licu mesta in še bolje obrazložiti, toda dolžnost me zove na drug kraj in mi ne dopušča za napovedani dan biti v vaši sredini. Svoj odstop kot predsednik vaše organizacije sem že javno v kratkem obrazložil in mislim, da če točneje proučite to vam namenjeno svarilo, dobite jasno sliko, zakaj nisem mogel več ostati na poverjenem mestu že moralno, a kaj še kot osebno odgovoren.

Krešite vaše misli in če zmaga pravica, vam bomo stali ob strani, hvaleč razum, ki je znal stvoriti načelno borbo, ki vodi k zmagi.

Vera v boljše brez dela za boljše, je mrtva. Kakor vera, ki je mrtva, je mrtvo tudi invalidsko vprašanje, če se zanj prizadeti sami ne brigajo.

Politične vesti.

+ **Intrigantje med seboj.** Včeraj je bil v Belgradu podpisan ukaz o upokojitvi velikega župana Baltiča. »Jutro«, ki to poroča, zvrča krivdo na pokrajinskega namestnika Hribarja.

+ **Naša delegacija na opatijski razmislitveni konferenci** je bila poklicana v Belgrad. Danes se vrši v Belgradu konferenca v zunanjem ministertvu. Italijani

mu, da je tvoja noga bolj vredna dobrih čevljev nego gospodarjeva, veruj mu, da te v njih ne bo več tako zeblo, da te kamenje ne bo tako rezalo, veruj, da boš v takih čevljih lahko trdno stopal, veruj, da ti bo tudi duša postala ponosnejša, veruj, da boš sploh prenehal biti hlapec, suženj in žival ter da boš postal svoboden proletarec-človek.

III.

Postani človek!

Da, človek, nič več in nič manj! Posebno ne nič manj! Kajti vse drugo bo navrženo, če boš človek, pravi človek!

Pa se zgražajo naše majhne rodoljubne in veledostojne duše, češ, o človeštvu naj nam pa Cankar ne govori, ko je bil tako slab človek! Niti delati ni mogel, če ni bil pijan! V blatu je gazil — pa bo nas učil?

Da! Učil vas je, učil vas in vas bo še dolgo učil! Ne zagovarjam pijanca zato, da sebe operem, saj ne pijem niti veliko

se že vesele, da bo naša vlada v vprašanju Baroša in Delte popustila.

+ **Niška konferenca**, ki naj bi rešila obmejske spore z Bolgarijo, se tudi bliža svojemu koncu. Ni pa še jasno, ali bo imela kak uspeh. Predsednika naše in bolgarske delegacije sta odpotovala k svojim vladam po nove instrukcije. Prišlo je do spora, ker so Bolgari izjavili, da brez povišanja števila stalne vojske ne morejo energično nastopiti proti makedonskim četašem. — Vse te konference ne morejo roditi uspeha, ker odločuje vedno nasilje, ker je sporazum diktiran.

+ **Češki parlament** je sprejel v sredo brez navzočnosti opozicije zakon o zaščiti republike. — Sramoten dokument reakcije.

+ **V nemškem parlamentu** se je vršila v sredo debata v ruhrskem vprašanju. Poslanec sodr. David je izjavil, da so nemški socialisti za sporazum s tisto Francijo, ki si želi miru in sprave. S sedanjem imperialistično francosko vlado pa bo težko prišlo do sporazuma. Nacionalistični poslanci so govorili odločno proti sporazumu.

+ **O nemško - francoskem sporu** je razpravljala v sredo tudi angleški parlament, in sicer na iniciativo poslancev delavske stranke. Njen govornik Macdonald je opozarjal na posledice, ki jih rodi okupacija Poruhra: v Nemčiji se krepi militarizem in nacionalni šovinizem. Spor med Nemčijo in Francosko je tako silen, da bo v sedanjem družabnem redu tvoril vedno nevarnost novih oboroženih spopadov, čim se Nemčija nekoliko opomore. Izravnal bo ta spor šele razredno-zavedni proletariat.

+ **Angorska narodna skupščina** je zavrnila zavezniške mirovne pogodbe in tudi protipredloge turške delegacije na lausanski konferenci. Sprejela je nov načrt protipredlogov. Vprašanje je, če bodo zavezniki sprejeli pogajanja na temelju novih turških protipredlogov in če bodo Turki pripravljeni odnehati. Nevarnost nove vojne na vzhodu je zelo velika, gre pa tudi še za to, koga bodo zavezniki izbrali, da ga bodo poslali v boj, ker so Grki že preveč oslavljeni.

Delavci! kupujte čevlje samo z znamko »Peko« domačih tovarov Peter Kozina & Ko., Tržič, ki so najboljši in najcenejši. Glavna zaloga na drobno in debelo. Ljubljana. Brez 20.

niti malo, sploh nič, ne žganja, ne vina, ne piva, ni mi torej treba zagovarjati grešnika s hinavskim namenom, da odpustite tudi meni moj greh. Ne, samo zato ga zagovarjam, da ga ubranim pred krivico, ki mu jo delate.

Zagovarjam? Cankarja ni treba zagovarjati. Smešno bi bilo to. Cankar se je znal predobro zagovarjati sam in se zagovarja s svojimi deli še zdaj in se bo zagovarjal tudi še takrat, ko bomo mi vsi že trohnili! Moj zagovor ni zagovor, obtožba je, obtožba proti krivičnim sodnikom, ki so hudodelci obenem.

Dostojanstvo človeka je v njegovi duševni sili. Ta je edina, ki dviga človeka nad žival. Vse druge takozvane dostojnosti in dostojanstva je baš Cankar pokazal kot živalske, še več, živalim delamo krivico, kadar jih primerjamo s takim »dostojnim človekom«, ki je duševno prava ničla, telesno pa pokveka prirode.

(Konec prih.)

Dnevne vesti.

Gmotna pomoč »Napreju«. Na iniciativo Jeseničanov je sklepalo načelstvo SSJ na svoji seji dne 7. marca o izboljšanju gmojnega stanja »Napreja« z izdajo zadolžnic. Soglasno je bilo sklenjeno izdati zadolžnice po 50, 100 in 200 Din in dovoliti vsem podpisnikom da vplačajo podpisane zneske lahko tudi v 10 mesečnih obrokih. Imena podpisnikov bodo objavljena v »Napreju«. Dozdaj so podpisali sledeči delavci na Jesenicah: Ivan Iskra (50), Janko Reven (100), Jože Mur (50), Franc Črnologar (100), Anton Thaler (50), Jože Stražišar (50), Jurij Jeram (100), Martin Jeram (50), Anton Žnidar (100), Ivan Dagarin (50), Ivan Avsenek (50). — Mnogo smo dosegli, če smo dosegli pri delavstvu prepričanje, da »Naprej« ni več last posameznikov ali pa kakega »konsorcija«, temveč vsega politično organiziranega delavstva. Počasi se kažejo sadovi tega prepričanja, a s temle predlogom in z njegovo uresničitvijo bo te počasnosti konec — delavstvo prevzema »Naprej« ne le v svojo last, temveč tudi čuti zanj in za njegovo eksistenco tolikšno odgovornost, da je pripravljeno k velikim žrtvam. Kapitalistični nasprotniki vseli strank in struj, posebno tudi tisti, ki se skrivajo za socialistično ime, nam na to pot ne morejo slediti. Zato bodo končno prisiljeni pokazati svojo pravo barvo! Ali greste s tistimi, ki res delajo, ali s tistimi, ki uganjajo z delavstvom le demagogijo? V prvem slučaju se organizirajte pri nas in žrtvujte za skupno naše orožje vsak po svojih zmoglostih — v drugem slučaju pa podpirajte nasprotni tisk! Seveda se tega ne boste upali podpirati javno — mi bomo pa vendarle vedeli, da ga podpirate, bodisi z agitacijo ali denarjem, bodisi s svojo lenobo in nezavednostjo. Proletarci skupaj — kapitalisti skupaj, vmes bodo samo lažnjivci in pleve!

Konzulat češkoslovaške republike v Ljubljani pozivlja vse češkoslovaške državljane, stanujoče na sedanjem teritoriju Slovenije in Prekmurja, rojene leta 1901., 1902., 1903., naj se pisмено do konca meseca marca zgledajo pri tukašnjem uradu. — Zadostule korespondenčni listek. Naj se navede ime, naslov, dan in leto rojstva, pristojna občina.

Naša skrinjica je — prva? Tako podarja na bivšem Kranjskem ena, na bivšem Štajerskem pa druga stranka. Pa mi pravimo za naše volitve, da je naša skrinjica — prva. Zavedni volilci, ne dajte se premotiti, ohranite vedno jasno pamet in točno spustite kroglico tja, kamor spada, to je v našo skrinjico. Kateri pa so naši volilci? Vse one množice zavednih mož, žena, fantov in deklet, ki zidajo gospodarsko samostojnost delavcev na podlagi združitve v gospodarskih organizacijah. Največja med njimi je Konsumno društvo za Slovenijo. Ponaša se z nezlomljivim zaupanjem svojih članov, ki mu vztrajno in radevolle krepe hrbtenico, to je, samostojni hranilni oddelek, ki obrestuje vloge po 1% višji kot meščanski denarni zavodi. Z jasnim čelom naglašamo: Naša skrinjica — hranilna skrinjica — je prva, gospodarska neodvisnost naš cilj!

Spalni vozovi. Pisarna Wagons-Lits, Ljubljana, Dunajska cesta št. 31, tel. št. 106, nam poroča, da bo v doglednem času zopet vozil spalni voz Ljubljana-Belgrad in da ima spalni voz Ljubljana-Wien, ki vozi dnevno, tudi II. razred. Nadalje se dobijo istotam znižani vozni listi za Praški velesejem, kakor tudi vsi drugi želez-

nški vojni listki za tu- in inozemstvo. Vsa pojasnila se dobe brezplačno v pisarni, za pismene informacije naj se pri- lože znamke za odgovor.

Ljubljana.

19. redna odborova seja podružnice »Svobode« Šiška se bo vršila v petek, 9. marca zvečer ob 8. v društvenih prostori- h z običajnim dnevnim redom. Navzoči naj bodo vsi odborniki. Točnost dožnost. — Tajnik.

Čevljarški pomočniki, pozor! Odbor ljubljanske podružnice čevljarških pomoč- nikov sklicuje za soboto, 10. marca za svoje člane strokovni shod, ki se bo vršil ob pol 7. zvečer v prostorih gostilne Fr. Breskvar, Cesta na loko. Ker bo dnevni red nadvse važen, pozivljamo članstvo, pomočnike eksportnega dela iz okrožja Krakovo-Trnovo. Gmajne, da se tega, za nas jako važnega zborovanja točno ob določeni uri in zanesljivo udeležite. — Od- bor.

Občni zbor strokovnih skupin Dru- štva zasebnih nameščencev. Za posamez- ne strokovne skupine DZN se tem potom sklicuje redne občne zборе, in sicer: sku- pina trgovine in obrti 20. marca ob 8. uri zvečer v restavraciji »Novi svet« (Pre- šernova soba); skupina denarnih zavodov in zavarovalnic 21. marca ob 8. zvečer v restavraciji »Novi svet« (Prešernova so- ba); skupina industrije 22. marca ob 8. zvečer v restavraciji »Novi svet« (Pre- šernova soba). Dnevni red vseh teh ob- čnih zborov je sledeči: 1. Poročila funkci- onarjev. 2. Volitev odbora strokovne sku- pine. 3. Slučajnosti. Če eden ali drugi ob- čni zbor ob napovedani uri ne bi bil sklepčen, se vrši občni zbor pol ure ka- sneje z istim dnevnim redom, ki je sklep- čen ob vsakem številu navzočih. — Skli- catelji.

Gledališke abonente - uradnike gle- dališka uprava vabi, naj poravnajo svoj 6 obrok najkasneje do 12. marca 1923.

Marionetno gledališče v Mestnem do- mu priredi v nedeljo, 11. t. m. dve izredno zanimivi predstavi. Pri prvi predstavi ob 15. se bo igrala tragikomedija v 5 de- janjih: »Mrtvec v rdečem plašču«. Pri dru- gi predstavi zvečer ob 18. se na splošno zahtevo igrala najboljša igra tekoče sezo- ne: »Doktor Faust«. Ker so na letošnjem repertoarju še druge igre in se bliža te- koča sezona koncu, se občinstvo še po- sebej opozarja na ti dve predstavi, kateri se najbrže ne bodeta ponavljali več. Predprodaja vstopnic je v nedeljo dopol- dne pri blagajni v Mestnem domu od 10. do 12., kakor tudi pol ure pred pričetkom vsakokratne predstave.

Predsedniki vseh strokovnih organi- zacij državnih nameščencev in železni- čarskih udruženj, oziroma njih poobla- ščenci se nujno vabijo, da se zanesljivo udeležijo važnega sestanka, ki bo v petek, 9. t. m. ob 20. v posvetovalnici mestnega magistrata Sklicuje: Osrednja zveza jav- nih nameščencev in upokojujencev za Slo- venijo.

Celje.

Inšpektor dela v Celju, g. inž. Dejak, skuša svojo malomarnost opravičiti po- tom politične oblasti (okrajnega glav.) v Celju s tem, da je napravil zoper stro- kovnega tajnika sođr. Leskoška v Celju ovadbo, v kateri trdi, da ga je Leskošek razžalil. Povod za to ovadbo mu je dala neka vloga tajništva Okrožne strokovne komisije v Celju, ki jo je s. Leskošek se- stavil in podpisal dne 1. sept. 1922. v za- devu pek, stavke v Celju. V vlogi ni bilo

nič hujšega kakor to, da je g. inšpektor govoril večkrat neresnico, s katero je za- krivil poslabšanje delavskega položaja in podaljšanje stavke pek. pomočnikov v Celju. In to je bilo za velikega gospoda preveč, da bi ministrstvo oz. osrednja in- špekcija zvedela, da ima takega nastav- ljenca, kateri se briga za razna ovajanja uradnikov nemške narodnosti in še za mnoge njemu koristne stvari, ne pa za delavstvo, za katero je plačan. Okrajno glavarstvo v Celju je potom g. Počkaja po zakonu bivše klerikalne Avstrije iz- dalo sledečo obsodbo: Alojz Leskošek se obsodi radi prestopka po §. 12. b, c ces. naredbe iz leta 1854., drž. zakona, št. 96 v zmislu §. 11. cit. nar. na 500 Din v prid ubožnega fonda mestne občine Celje, v slučaju neiztirljivosti pa na 14 dni zavora. Rekurz na pokr. upravo, odd. za notranje zadeve v Ljubljani, se mora tekom 24 ur po naznanitvi sodbe prijaviti in se lahko tekom nadljnih treh dni pri podpisnem uradu pismeno vložiti. (Ti- skovina predvideva tudi 14dnevni rok za vložitev priziva. Ker je s. Leskošek na- pravil državi veliko škodo s tem, da je državnemu gospodu Dejaku povedal, da ne dela prav, so mu dali samo 3 dni časa za vložitev rekurza). Okrajno glavarstvo Celje, dne 4. oktobra 1922. Počkaj s. r. — S. Leskošek, je vložil v danem roku 6 strani spisanega priziva na pokr. upravo in sicer dne 7. oktobra 1922. V prizivu je predlagal, da se naj predstojoči zločin prinese pred redno sodišče, da mu bo dana možnost g. Dejaku dokazati istin- nost svojih navedb v dopisu. — Pokrajins- ka uprava je z odlokom, dne 2. februarja 1923 priziv zavrnila in obsodbo potrdila. Odlok nosi pripombo, da proti temu od- loku pritožba ni dopustna. Mestni magi- strat celjski je dne 2. marca dostavil vlo- go, da naj Leskošek plača 510 dinarjev. V svobodni Jugoslaviji imajo državni materini otroci svobodo, a državljani uživajo lekcije po poragrafih cesarskih naredb iz leta 1854. Lepa naša domo- vina ...

Demokratska stranka pod okriljem dr. Kukovca in prof. Mravljaka bo po obrtniku (sedaj že industrialcu) g. Rebeku s svojim najnovejšim programom reševa- la obrtnike, kmete in delavce! — Sme- šno! Drugega k temu pamfletu, ki so ga razobesili, ne moreš reči: Gospodje demo- kratki še vedno računajo, da so delavci slepi in gluhi. Na anketi za izdelanje pra- vilnika k zakonu o zaščiti delavcev, o za- upnikih in o delovnem času, je govoril g. dr. Golia, tajnik zveze industrijev v Slo- veniji, da je zakon o zaščiti delavcev pri- švercan itd. Gospod Rebek je zvest član zveze industrijev. — V Rebekovi delav- nici dela 15 pomočnikov 6 ur na dan češ, da ni dela. Vajenci, 30 po številu, ni- majo plače, na morajo delati 10 ur na dan. Sedaj pa še naj kdo reče, da g. Rebek ni pravi mož, ki zna kmete in delavce....

Maribor.

Radikalni shod, ki se je vršil preteklo nedeljo, je pokazal, kako more živeti stran- ka, ki je na svetu samo za to, da posadi nekatere osebe na ministrski stolček. Stoiadinovića in Drnovška je ljudstvo še kolikortoliko mirno poslušalo. Nachtigala pa je izžvižgalo. Ljudstvo čuti, da je ra- dikalna stranka le stranka oseb — in se obrača proti nekaterim osebam, A zakaj ne proti vsem?

Sedma redna občinska seja se vrši v petek, 9. t. m. ob 19.

Porotno sodišče je obsodilo železni- škera uradnika Jenka, o katerem smo po- ročali, da je na račun delavstva poneve- ril okrog 400.000 Din, na 4 leta težke ječe.

Dobisi.

Šoštanj. V torek 6. marca je prišel v Šoštanj agitator povsod že znani nekda- nji »socialist«, potem najrevolucionarnejši komunist, čez nekaj časa neodvisnež, pred kratkim spet »socialist« Zarjanske- ga ljudstva in sedaj agitator radikalne stranke, po imenu Berložnik iz premo- govnika Velenje. Že popoldne je pozival delavce na sestanek, da bi se pogovorili, ali delavci so mu pokazali figo. Vseeno smo šli štirje sodrugi v dotično gostilno po 4. po delu. Zapazili smo takoj, da na- govarja naše sodruge pri drugi mizi in narodne socije. Mi smo sedeli pri drugi mizi in poslušali njegovo kunšt. Čvekaril je takšne stvari, da ni za nikamor, ali smeja na je bilo dosti. Ko so naposled že vse stranke bile navzoče, so se mu začeli rogati in ga zmerjati, da je bilo za poče- nje. Ko le niso dali miru, sem pozval na- vzoče, ker se že kregamo radi različnih strank, dajmo otvoriti volilni shod. In res, izvolili smo predsednika in zapisni- karja in kot referent je bil izvoljen (se- veda vse v šali, da je bilo še več smeja), gospod radikal-komunist Berložnik, ki se je takoj strinjal s mojim predlogom, dobil je besedo g. radikal-komunist (zopet smeh), začel je kvasariti kakor vsi ko- munisti in udrihal po raznih strankah. Ko je začel napadati tudi našo, in nam očital Korena in Bernota, smo ga pozvali, naj takoj odgovori, če ima kaj proti Bernotu in Korenu in naj nam takoj dokaže ma- deže na teh dveh. Ne ugaja vam, da je red in disciplina v naši stranki in da ne morejo razni demagogi delati, kakor bi hoteli — vse to vas boli, smo mu rekli. In zopet je začel govoriti, in spet je bilo smeha — o joj, jaz bi ne bil rad v njegovi koži. Seveda je pri vsaki drugi besedi zvinil kozarec vina, da je bil že tak kakor klada. Rekel sem mu, da bo le pravica zmagala in je odgovoril, da ne bomo ni- koli nič imeli, če bomo na pravico čakali. Seveda, to vemo, da kaj boljšega itak ne moremo od nje in njegovih pristašev, pričakovati. In s takšnimi bi naj šli v vo- lilni boj, kateri imajo samo polna usta čvekarij, le kaj stvarnega ne! Mi sociali- sti ne bomo v lastno skledo pljuvali, za- pomnite si to! Mi ne poznamo bogov, kakor jih imate v raznih drugih strankah. Kar se pa tiče Bernota in Korena, nam pa je prav všeč da sta, kar sta, ker sta odkrita in odločna. Dokažite jima kaj stvarnega, dokler pa tega ne dokažete, ste vi skupaj navadni obrekovalci! Seve- da bi radi, da bi bil tisti, ki je kradel še polivaljen, a ne boste! Mi ne poznamo tajnosti. Ven z gnojem, pravimo, kar ne spada med nas, ven, mi smo stranka di- scipline, zapomnite si to, dragi radikal- komunist. Ker pa imamo baš v Šoštanju precej močne postojanke, bi radi tudi tu- kaj razbijali. Mi svetujemo g. Berložniku, naj se nam ne približa preveč in našemu organiziranemu delavstvu, če ne bo jo! Imamo druga sredstva za takšne vroče- krvneže. Pozivamo naše sodruge, naj stojijo na straži, dokler ne bo zmagala pravica, in ne hodite na lim takšnim, ka- kor so Berložniki, Nachtigali in Mihe Ko- reni, kateri vsaki dan drugo masko na obraz dajo! Fej! 18. marca vržite krog- lice v 8 skrinjico, le ta je prava socialistič- na stranka, ki bo nam trpinom pomagala, ker hoče, da si sami pomagamo v njej! Živela proletarska zavednost!

Strahovit ropad golouhade v Hrast- niku. Enotnofrontarski kompromisariji so sklicali 6. t. m. javen ljudski shod v go- stilni Grad v Hrastniku. Že pol ure pred začetkom so bili prostori nabito polni. Iz Celja sta se shoda na zahtevo naše orga- nizacije v Hrastniku udeležila sodruga

(Po avtoriziranem prevodu Ivana Moleka.)

Tedaj je vstal odvetnik Tržan in pokazal, da je že močan razkol v stranki. Dejal je, da bi bila sramota za Združene države, če bi se uklonile nesramni izjavi cesarske nemške vlade. Kapitulacija Amerike bi pomenila, da je v nevarnosti vse, kar je drago ljubitelju svobode; pomenila bi, da je Anglija obsojena ne iz tradicije in britska pomorska sila bi bila uničena, tista britska pomorska sila, od katere zavisi svobodna vlada vsega sveta!

Tržan ni mogel dalje v strašnem vrišču, ki so ga zagnali Nemci in pacifisti.

»Britska pomorska sila, zaščitnica svobodne vlade, hahaha! — Ha, svoboda na Irskem!« — je zavpila s tenkim glasom Minka Jelenova.

»Svoboda v Indiji!« — je dodal Divji Vilje.

»In v Egiptu, hahaha!« — je zagrmel steklarski delavec Keln, ki je dvajset let pripravljaj svoja pluća za tak nastop.

Dvorana se je tresla smeha. Silno smešno se je zdelo, da more človek, ki se imenuje socialist, zagovarjati angleške bojne ladje! Toda Jakob, ki je predsedoval, je tolkel s kladivom po mizi in zahteval, da ima vsak sodrug pravico povedati svoje mnenje. Ko so se zborovalci pomirili, je Tržan nadaljeval. On priznava, da nobena vlada na svetu ni perfektna, so pa razlike. Nekatera vlada je boljša, druga slabša — in resnica je, pa naj se mu še tako smejejo, da vsa tista svoboda kolikor je je že na svetu — v Angliji, Kanadi, Avstraliji, Novi Zelandiji in v Združenih državah — se nahaja pod varstvom angleških drednatk. Če te drednatke pojdejo na dno, tedaj se

bo zgodilo, da bodo vse našete države primorane graditi militarično silo, veliko večjo armado in mornarico, nego jo pa imajo danes. Če Združene države ne bodo zdaj obdržale svoje stare trgovske svobode na morju, tedaj bo sledila ena sama reč: Amerika ne bo delala prihodnjih trideset let nič drugega kakor pripravljala se bo na vojno za življenje in smrt z nemškim imperijalizmom. Če se torej nočemo bojevati pozneje, se moramo danes —

»Vse je prav, le pojdi v boj!« je zarohnel pivovarniški delavec Gornik, čigar višnjevi obraz je bil danes bolj višnjev ko še nikdar v zgodovini leesvillske organizacije.

»Jaz že pojdem, prijatelj,« ga a rne odvetnik, »to je moj zadnji govor tukaj in kjerkoli. Jutri odrinem v taborišče častniškega vežbanja in nocoj je moja dolžnost, da vas opozorim na nevarnost. sodrugi, dasiravno vem, da vam govorim za stonj. Čas govorjenja je potekel — Amerika pojde v vojno!«

»Jaz že ne grem v vojno!« zagrmil Gornik.

»Pazi, sodrug, kaj govoriš! Morda boš v vojni, predno se zaveš.«

»Ha, ha, ha, ha! Rad bi videl tistega, ki me prisili. Da bi se bojeval za pomorsko silo Anglije? Ho! Ho! Ho!«

Tržan je vztrajal do konca seje in svaril socialiste, da ubijejo delavsko gibanje, ako ne bodo previdni. Dejal je, da si umije roke, kajti storil je vse, kar je mogel, da obvaruje stranko njene velike napake. Naj se čuvajo! Potrpežljivost Amerikancev je pri kraju in prizanašali ne bodo več kot doslej. Demokracija bo varovala svoje življenje in v sili pokaže, da je močnejša kakor militarizem —

(Dalje prih.).

Koren in Leskošek. Z veliko napetostjo so čakali zborovalci na potek volilne borbe na shodu. Ob 5. so sklicatelji shod otvorili. Za predsednika je bil izvoljen soglasno naš sodr. Jazbec, ki je podal besedo Kovaču. Ta je govoril po navodilu gnile sloge. Mnenja je bil, da se pri volitvah ne sme gledati, kdo je tista oseba, ki naj ji s kroglicami izrazimo zaupanje, temveč delavci naj bi glasovali za tiste, ki nam jih servira »enotna fronta«. Sodr. Leskošek je nato zborovalcem z dokazi iz časopisov »enotne fronte« karakteriziral ljudi, s katerimi so se kompromisariji združili in to za to, da bi delavno ljudstvo ne moglo imeti priložnosti spoznati jih v pravi luči. Te dokaze so vsi z velikim zanimanjem poslušali in vzeli z odobravanjem na znanje. Za sodr. Leskoškom je dobil besedo namestnik srezkega kandidata enotne fronte, Benedik. Že v prvem stavku je po navadi enotnofrontarjev začel s pavšalnim obrekovanjem. Mi smo o g. Kristanu tako jasno spregovorili, da so nam Zarjani, ki so zdaj v »enotni fronti«, to hudo zamerili. Pri železničarski stavki je bila cela vrsta naših zapnikov zaprta. G. kandidat Benedik je tem zapnikom očital, da so bili vsi od ministra Kristana iz zaporov rešeni. Sodr. Leskošek je proti takemu pavšalnemu obrekovanju protestiral in Benediku s sodnijskim aktom dokazal, da je čisto

navaden lažnivec. Prečital je akt, iz katerega je bilo razvidno, da je bil sodr. Leskošek po šestinskem zaporu radi pomanjkljivih dokazov oproščen kazni. Ta dokaz so zborovalci vzeli na znanje in klicai Benediku: Lažes! Prav tako je dokazal sodr. Malovrh, da je sumničenje pavšalno in brez dokazov. Vse to pa Benedik ni motilo, lagal je še naprej in klatil prazne fraze. Nato je podal predsednik besedo sodr. Korenu iz Celja. Vsi so ga gledali začudeno, kajti v naših revirjih se zadnje dni mnogo govori o njem. Prepričali so se, da je sodr. Franjo Koren nekaj drugega in nima prav nič skupnega z Miho Korenom iz Trbovlja. V svojem stvarnem govoru nam je razjasnil sedanj položaj ter vsakemu razumljivo razložil, zakaj se nismo hoteli mešati med otrobe. Govor je končal: Zavedamo se, da je geslo »enotna fronta« silno privlačno, a vendar nam je ljubše, da častno propademo, kakor da bi umazano zmagali. Kakor pa vse kaže, so simpatije na naši strani. Vse organizirano delavstvo se dobro zaveda, da je naš boj boj razredno zavednega proletariata. Naša zmaga bo zmaga naših organizacij. Ne verjemite, da vas bo rešilo iz slabega socialnega stanja geslo »enotna fronta« ali pa Bernot in Koren. Sami se boste začeli reševati potom vaših lastnih organizacij, v katerih boste vsi skupaj sodelovali. Ne

verjemite v Mesije, to je v klerikalce, verjemite v moč svojih organizacij. Ne zanašajte se na posamezne osebe! Posamezniki niso nič, vsi skupaj v enotnih organizacijah bomo šele močni. Naj živijo enotne organizacije! Tem zaključnim besedam je sledilo dolgotrajno in navdušeno odobravanje. Zborovalci so vzklikali: Mi vsi bomo vrgli kroglice v 8. skrinjico! Nato je prečital sodr. Leskošek sledečo resolucijo: Ljudstvo, zbrano na javnem shodu, ki so ga sklicali Golouhovci dne 6. marca v gostilni Grad v Hrastniku, odločno odklanja fraze referentov enotnofrontarjev Kovača in Benedika. Izjavljamo, da se popolnoma strinjamo z delovanjem in taktiko strankinega načelstva ter njegovo taktiko odobravamo, ker je edino noštena, in ki bo v stanju razčistiti delavski pokret. Proč z osebnim koristilstvom! V stranki mora zavladati red in disciplina. Živele enotne socialistične organizacije, ki bodo edine zmožne rešiti svetovni proletarijat! — Resolucija je bila proti enemu glasu sorejeta. Nato je naš s. Jazbec zaključil shod z lepimi opominjevalnimi besedami, da naj sodrugi vedno složno slede klicu organizacij, kadar je potrebno. — Zborovanje je trajalo od 5. do 9. zvečer.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Zvonimir Bernot
(v imenu pokr. odb. SSJ)
Tisk Učiteljske tiskarne v Ljubljani.

Dobro izvežbana blagajničarka

se sprejme pri večji restavraciji.
Naslov pove uprava »Napreja«.

MLINAR

srednje starosti, 12 let že nadmlinar, dobro verziran v umetnem ter stolmlinarstvu, v poslovodskem in samostojnem obratu. Razume se tudi dobro v ekonomiji in vrtnarstvu, zanesljiv ter trezen delavec, išče službe takoj ali pozneje. Naslov pri upravi »Napreja«.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Ustanovljena 1900.

**Dejniška glavnica in rezervni zakladi cca.
K 150,000.000.**

Čekovni račun: št. 10509. Brzjavni naslov: Banka Ljubljana.
Tel. št. 261 in 413.

Se priporoča za vse v bančno stroko spadajoče posle.

Obreduje vloge najugodnejše.

Prodaja srečke razredne loterije.

Podružnice:

Brežice, Celje, Gorica, Kranj, Maribor, Metković,
Novi Sad, Ptuj, Sarajevo, Split, Trst.

Čitajte velezanimivo študijo
Dr. Oto Bauer - Uratnik
Pot k Socijalizmu.

Cena 1 din.

Naroča se v upravi »NAPREJA«.

**Svila, čipke
modni nakit!**

v veliki izbiri pri

**A. ŠINKOVIC nasl.
K. SOSS,**
Ljubljana, Mestni trg 19.